

การศึกษากระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในแนวทางพึ่งพาตนเอง
ของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง
กรณีศึกษา โครงการที่องค์กรชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย

นางมัลลิกา บุณชกริก

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-639-048-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE STUDY OF URBAN POOR PARTICIPATION IN HOUSING DEVELOPMENT PROCEDURE
A CASE STUDY OF COMMUNITY-BASED FINANCE PROJECT**

MRS. MALLIKA BOONTARIG

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted In Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development In Housing

Department of Housing

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-639-048-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในแนวทางพึ่งพาตนเองของ
ผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง กรณีศึกษา โครงการที่องค์กรชุมชนได้รับการ
สนับสนุนด้านการเงินเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย

โดย

นางมัลลิกา บุญชริก

ภาควิชา

เคหการ

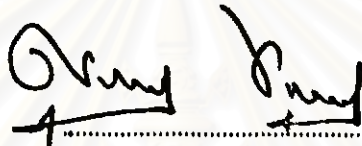
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ประภาภัทร นิยม

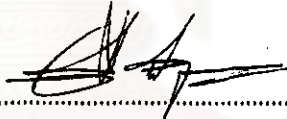
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ)

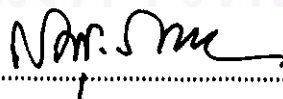
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ประภาภัทร นิยม)

.....กรรมการ

(นางสาวสมสุข บุญยะบัญชา)

.....กรรมการ

(นางอรจิตต์ บำรุงสกุลสวัสดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมที่เพียงแผ่นเดียว

มัลลิกา บุญชวีก : การศึกษากระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในแนวทางพึ่งพาตนเองของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง กรณีศึกษา โครงการที่อยู่อาศัยชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย อ.ที่ปรึกษา : รศ.มานพ พงศทัต, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ประภาภัทร นิยม , 156 หน้า , ISBN 974-639-048-1

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัย และลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์เคหสถานที่เป็นองค์กรเครือข่ายระหว่างชุมชน คือ สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด และสหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด ซึ่งเป็นองค์กรที่มีกระบวนการพัฒนากลุ่มในแนวทางพึ่งพาตนเอง และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมระหว่างที่ตั้งชุมชนเดิมกับโครงการ การศึกษาใช้วิธีสอบถามสมาชิกสหกรณ์ฯประกอบการสัมภาษณ์ การสังเกตในการประชุมกลุ่ม การศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยยึดแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน การย้ายถิ่นและเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยเป็นกรอบของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์เคหสถานที่ทำการศึกษา มีกระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยเริ่มก่อตั้งเมื่อสมาชิกมีปัญหาที่อยู่อาศัยร่วมกัน สมาชิกเป็นผู้ดำเนินการแก้ปัญหา และพัฒนาองค์กรด้วยตนเองตลอดทั้งกระบวนการ จากการศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยของสหกรณ์ทั้งสอง สรุปข้อแตกต่างที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ กล่าวคือ สหกรณ์พระนครธนบุรีเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นเวลานาน ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองกับเจ้าของที่ดินและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ในระหว่างการถูกไล่ที่กิจกรรมของชุมชนส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพื่อรวมคนเข้าด้วยกันให้เป็นกลุ่มก้อน ในขณะที่สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน เป็นสมาชิกกองทุนที่อยู่อาศัยของศูนย์ร่วมพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรเครือข่ายระหว่างชุมชนที่มีการพัฒนากลุ่มมานาน และมีระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน สหกรณ์ฯจึงเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในด้านการจัดทำโครงการ ชาวบ้านมีส่วนร่วมพัฒนาในกระบวนการที่มีขั้นตอนจากประสบการณ์การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยขององค์กรเครือข่ายที่ผ่านมา ในเรื่องการเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมของโครงการกับชุมชนเดิมพบว่า ที่ตั้งโครงการมีความสัมพันธ์กับสภาพความเป็นอยู่ ลักษณะอาชีพ รายได้ ลักษณะครอบครัวของชาวชุมชน

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ชาวชุมชนมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยร่วมกัน โดยการรวมตัวเป็นองค์กรเพื่อเป็นแกนกลางในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญ ที่สมาชิกทุกคนควรมีส่วนในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งกลุ่มอสมทฯเป็นแนวทางที่เป็นฐานการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย มีหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนโดยเป็นเครื่องมือที่จะผลักดันให้องค์กรชุมชนเข้มแข็งขึ้น นโยบายของรัฐในการให้การสนับสนุนดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรชุมชนที่จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆในแนวทางการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างแท้จริง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา เคหการ
สาขาวิชา เคหการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอื่น
.....

C735509 : MAJOR HOUSING DEVELOPMENT
KEY WORD: COMMUNITY-BASED HOUSING FINANCE / PEOPLE'S PARTICIPATION / CREDIT UNION

MULLIKA BOONTARIG : THE STUDY OF URBAN POOR PARTICIPATION IN HOUSING DEVELOPMENT PROCEDURE
: A CASE STUDY OF COMMUNITY-BASED HOUSING FINANCE PROJECT. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. MANOP BONGSADAT. THESIS CO-ADVISER : ASSOC. PROF. PRAPAPAT NIYOM. 156 pp. ISBN 974-639-048-1

The objective of this thesis are to study the process of housing development as well as participation development of Credit Union members in term of communities network organization. To provide case studies of Pranakorn-Thonburi Credit Union Community Organization and The Community Development Saving Group Credit Union Organization which are Urban poor participation Organizations is the sample group to support the research, and to do the comparative study of community physical environment economy as well as Society between existing location and the prospect location. To research the target, the method used is to collect data concerning the community by interviewing, doing questionnaire and observing among group meetings. Qualitative method study including statistic analysis are used. The framework of this research is concerned to the theory of housing Development and people participation, moving and location selection.

The research can be clarified that both target groups develop their organizations during problem occurred period, members themselves are to solve problems and develop their own organization through the process. The differences concerning to the community success are as followings.

Long period community as Credit Union Community Organization at Thonburi, each member participates in negotiation with landlord and coordinate to governmental organization Community activity during moving period occurs in order to get members together.

While organization management of The Community Development Saving Group Credit Union Organization, which is the member of The Community Development Organization Housing Funds, is obviously clarified. Such Credit Union will coordinate to governmental organization concerning to project set up Community members participate in Community Development process develop from their past experience. Concerning to physical status, economy and society compared between existing location and prospect location shows the relationship between location and living condition, income as well as status of members in community.

This can be conclude that members of community have potential to solve the problem together by setting up people organization as the center of development and activity such organization is the main target to encourage individual member participation. To set up saving group under government support is a guideline to strengthen people organization. Thus, community have learnt through these process in order to organize themselves to solve their own problem.

ภาควิชา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติกร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับเสร็จสมบูรณ์ลงได้ ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์
มานพ พงศทัต และรองศาสตราจารย์ ประภาภัทร นิยม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้แนวความคิด
คำแนะนำ รวมทั้งคำปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการ
ศึกษาเป็นอย่างดียิ่ง ตลอดจนคณาจารย์ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกท่าน และอาจารย์คุณพลทิพย์
พานิชภักดิ์ ผู้ที่ให้ความสนใจและกรุณาเอาใจใส่ติดตามผลการศึกษา ช่วยเหลืออย่างจริงจังมาโดยตลอด

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คุณสมสุข บุญญะบัญชา กรรมการผู้จัดการสำนักงานพัฒนาชุมชน
เมือง ผู้ให้ความอนุเคราะห์ที่ด้านข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรชุมชนและสำนักพัฒนาชุมชนเมือง และพี่น้อง
สมาชิกสหกรณ์เคหสถานพระนครธนบุรี และสหกรณ์เคหสถานร่วมพัฒนาชุมชนที่ตลอดเวลาให้ข้อมูล
และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้ศึกษาต้องขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยรังสิตผู้เป็นทั้งกำลังใจ
และช่วยเหลือด้านภาระการสอน สนับสนุนเครื่องมือและเอกสารประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านคณบดีบริหารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์
เรืองศักดิ์ กันตะบุตร และมหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้โอกาสและเวลาในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้องทุกคนที่มีได้เอ่ยนามที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใยและสนับสนุนทั้งทางตรง
และทางอ้อม ซึ่งเป็นกำลังใจสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ศึกษาสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จ ขอกราบ
ขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่คอยดูแลและช่วยเหลือครอบครัวของผู้ศึกษาตลอดเวลา ทำให้ผู้ศึกษา
สามารถทุ่มเทเวลาให้กับงานได้อย่างเต็มที่ และสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวของผู้ศึกษา ซึ่งเป็นพลังใจ
สำคัญตลอดระยะเวลาที่จัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ สำหรับคุณประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาครั้งนี้ ผู้
ศึกษาขอมอบให้แก่ชุมชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ยังขาดโอกาสในสังคม โดยหวังว่าหน่วยงานของ
รัฐจะให้การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในแนวทางพึ่งพาตนเองขององค์กรชุมชนเพื่อ
คุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นในที่สุด

นางมัลลิกา มุณฑริก

2 พฤษภาคม 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	11
1.4 ข้อยกเว้นของการวิจัย.....	13
1.5 คำจำกัดความที่ใช่ในการวิจัย.....	14
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
1.8 สมมุติฐานการวิจัย.....	17
2. ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการย้ายถิ่นและการเลือกบริเวณที่ตั้งที่อยู่อาศัย.....	18
2.2 แนวคิดการพัฒนาและกระบวนการแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชน.....	28
2.3 ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมของประชาชน.....	36
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในที่อยู่อาศัย.....	44
3. วิธีดำเนินการศึกษา.....	57
3.1 ประชากรที่ใช่ในการวิจัย.....	57
3.2 เครื่องมือที่ใช่ในการวิจัย.....	58
3.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	60
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช่.....	61

สารบัญ (ต่อ)

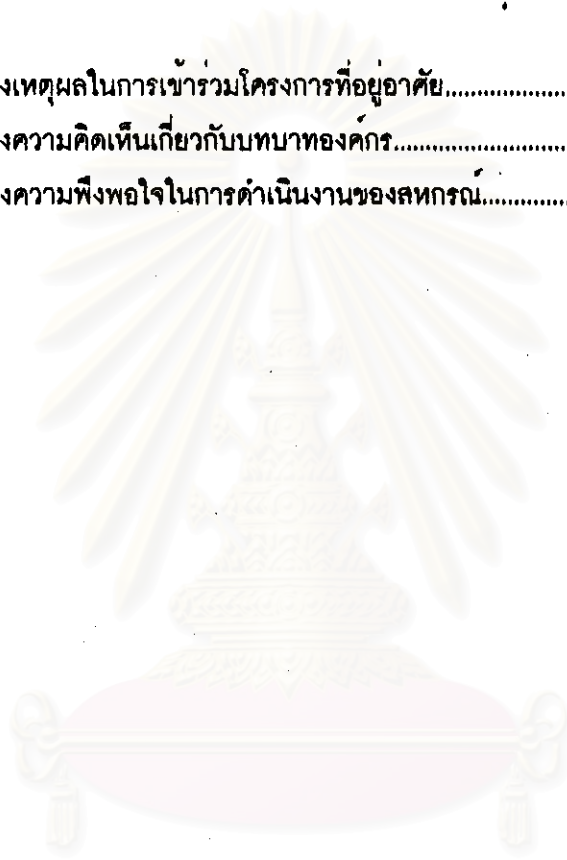
บทที่	หน้า
3.5 การนำเสนอผลการวิจัย.....	61
3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา.....	62
4. ความเป็นมาในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของกลุ่มออมทรัพย์.....	63
4.1 การก่อตั้งองค์กรการเงินในชุมชน.....	63
4.2 พัฒนาการของกลุ่มออมทรัพย์.....	64
4.3 การจัดตั้งโครงการพัฒนาคนจนเมือง.....	74
4.4 หลักเกณฑ์การใช้สินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยของสำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง.....	77
5. ระบบสหกรณ์.....	84
5.1 อุดมการณ์สหกรณ์.....	84
5.2 สหกรณ์เคหสถาน.....	85
5.3 สหกรณ์เคหสถาน กองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด.....	95
5.4 สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี.....	116
6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม.....	132
6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัย.....	139
6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	141
เศรษฐกิจและสังคม.....
6.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม.....	143
ของชุมชนเดิมกับโครงการ.....
6.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ และความเห็นต่อบทบาทองค์กร.....	147
7. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	152
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก	178
ภาคผนวก ก	179
ภาคผนวก ข	187
ภาคผนวก ค	195
ภาคผนวก ง	202
ประวัติผู้วิจัย.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลจำนวนชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร.....	1
2 ข้อมูลกลุ่มการเงินในเขตกรุงเทพมหานคร.....	6
3 แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	17
4 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	132
5 แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	132
6 แสดงระดับการศึกษา.....	133
7 แสดงสถานภาพของครอบครัว.....	133
8 แสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	134
9 แสดงลักษณะอาชีพ.....	134
10 แสดงรายได้ต่อเดือนของครอบครัว.....	135
11 แสดงภาระหนี้สิน.....	135
12 แสดงลักษณะการอยู่อาศัยในชุมชน.....	136
13 แสดงจำนวนคนต่อพื้นที่อยู่อาศัย.....	136
14 แสดงลักษณะการอยู่อาศัย.....	137
15 แสดงกรรมสิทธิในที่ดินที่อยู่อาศัย.....	137
16 แสดงโอกาสในการเลือกที่อยู่อาศัย.....	138
17 แสดงเหตุผลในการเลือกที่ตั้งโครงการ.....	138
18 แสดงระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการ.....	140
19 เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านกายภาพ.....	142
20 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมชุมชนเดิมกับชุมชนใหม่.....	143
21 เปรียบเทียบลักษณะอาชีพในชุมชนเดิมกับชุมชนใหม่.....	144
22 เปรียบเทียบรายได้ต่อเดือนของครอบครัว.....	145
23 เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเดิมกับชุมชนใหม่.....	146
24 แสดงสถานภาพในกลุ่ม.....	147
25 แสดงการริเริ่มกลุ่มออมทรัพย์.....	148
26 แสดงการรับทราบรายละเอียดสหกรณ์.....	148
27 แสดงเหตุผลในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์.....	149

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	แสดงเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการที่อยู่อาศัย.....	149
29	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กร.....	150
30	แสดงความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์.....	150

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1	แผนที่ตั้งโครงการ 1 (ชุมชนร่วมทุนพัฒนา)..... 97
2	ผังบริเวณโครงการ 2 (ชุมชนแพรภษานิมิตรใหม่)..... 104
3	แผนที่ตั้งโครงการ 3 (ชุมชน 35 สามัคคี)..... 108
4	ผังบริเวณโครงการ 3 (ชุมชน 35 สามัคคี)..... 109
5	แผนที่ตั้งโครงการชุมชนทรัพยากรพัฒนา..... 128
6	ผังบริเวณโครงการชุมชนทรัพยากรพัฒนา..... 129
7	สภาพถนนภายในโครงการชุมชนแพรภษา..... 188
8	สภาพอาคารพักอาศัยในโครงการชุมชนแพรภษา..... 189
9	สภาพอาคารพักอาศัยภายในชุมชนแพรภษา..... 190
10	สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของอาคารพักอาศัยในชุมชนแพรภษา..... 191
11	สภาพแวดล้อมภายในโครงการชุมชนแพรภษา..... 192
12	สภาพอาคารพักอาศัยที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง..... 193
13	สมาชิกชุมชนเข้าร่วมประชุมประจำเดือน..... 194

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนภูมิแสดงขอบเขตการวิจัย.....	12
2	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	16
3	แผนภูมิแสดงขั้นตอนกระบวนการวิจัย.....	23
4	กระบวนการนำไปสู่ความพึงพอใจทางที่อยู่อาศัย.....	55
5	เวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย.....	62
6	โครงสร้างการทำงานขององค์กรในรูปแบบสหกรณ์ แบบที่ 1	91
7	โครงสร้างการทำงานขององค์กรในรูปแบบสหกรณ์ แบบที่ 2	93
8	เปรียบเทียบต้นทุนการพัฒนาที่ดินกับการกู้ยืม.....	99
9	แผนภูมิแสดงการบริหารองค์กรศูนย์รวมพัฒนาชุมชน.....	112
10	ความสัมพันธ์ระหว่างกองทุนกับสหกรณ์.....	114
11	โครงสร้างความสัมพันธ์ในการบริหารโครงการ องค์กร..... และองค์กรพัฒนาเอกชน.....	115
12	กระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัย.....	155
13	บทบาทของกลุ่มผู้นำ.....	156
14	แสดงกิจกรรมชุมชน.....	157
15	องค์กรภายนอกที่สนับสนุน.....	157
16	กระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยสหกรณ์ชุมชนพระนครธนบุรี.....	159
17	กระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยสหกรณ์กองทุนร่วมพัฒนาชุมชน.....	160
18	กระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยองค์กรชุมชน.....	161